

Obsah

Predslov / 11

Časť I.

1. KRIMINALITA MLADISTVÝCH A DELIKVENCIA MALOLETÝCH / 13

1.1. SOCIÁLNO-PATOLOGICKÉ JAVY A ICH CHARAKTERISTIKA / 13

1.2. DRUHY ANTISOCIÁLNEHO SPRÁVANIA Z HĽADISKA VEKU

PÁCHATEĽA / 22

1.2.1. Delikvencia maloletých / 24

1.2.2. Kriminalita mladistvých / 26

1.2.3. Kriminalita mladých dospelých / 27

1.2.4. Najčastejšie formy kriminality mládeže / 27

1.3. FENOMENOLÓGIA TRESTNEJ ČINNOSTI DETÍ A MLÁDEŽE / 31

1.3.1. Podiel detí a mládeže na celkovej kriminalite / 31

1.3.2. Podiel detí a mládeže na jednotlivých druhoch kriminality / 31

2. ETIOLÓGIA KRIMINALITY MLADISTVÝCH A DELIKVENCIE MALOLETÝCH / 39

2.1. VÝVIN NÁZOROV NA PRÍČINY ZLOČINNOSTI / 39

2.1.1. Kriminologické teórie / 40

2.1.1.1. Biologicky orientované teórie / 41

2.1.1.2. Psychologicky orientované teórie / 46

2.1.1.3. Sociologicky orientované teórie / 49

2.1.1.4. Multifaktorové teórie / 56

2.1.1.5. Novšie kriminologické teórie / 58

2.1.1.6. Teórie agresivity / 60

2.2. SÚČASNÉ NÁZORY NA PRÍČINY KRIMINALITY / 62

2.2.1. Osobnostné kriminogénne faktory / 63

2.2.1.1. Osobnostné vlastnosti páchatelov / 63

2.2.1.2. Typické spoločné črty páchatelov trestnej činnosti / 77

2.2.1.3. Predikcia kriminality / 82

2.2.2. Sociálne kriminogénne faktory / 83

Časť II.

3. VÝSKUM PRÍČIN KRIMINALITY MLADISTVÝCH A DELIKVENCIE MALOLETÝCH / 87

3.1. Ciele výskumu / 88

3.2. Hypotézy výskumu / 91

3.3. Výskumná vzorka / 93

3.4. Charakteristika metodiky výskumu / 95

3.5. Priebeh a realizácia výskumu / 96

4. RODINNÉ ZÁZEMIE DELIKVENTNEJ MLÁDEŽE / 97

- 4.1. Charakteristika štruktúry rodiny / 99
- 4.2. Počet súrodencov / 101
- 4.3. Finančná situácia v rodine / 103
- 4.4. Súdne trestaný v rodine / 105
- 4.5. Otcovská a materinská láska / 106
- 4.6. Používanie telesných trestov rodičmi / 109
- 4.7. Postoj mládeže k používaniu telesných trestov / 111
- 4.8. Závery týkajúce sa rodinného prostredia / 112

5. ŠKOLSKÉ PROSTREDIE DELIKVENTNEJ MLÁDEŽE / 115

- 5.1. Vzťah delikventného žiaka ku škole / 116
- 5.2. Prospech delikventnej mládeže / 118
- 5.3. Závery týkajúce sa školského prostredia / 123

6. ŽIVOTNÁ SPOKOJNOSŤ DELIKVENTNEJ MLÁDEŽE / 125

- 6.1. Pociť životnej spokojnosti / 125
- 6.2. Potreba zmeny / 126
- 6.3. Pozitívna preferencia / 129
- 6.4. Pociť krivdy / 130
- 6.5. Osoba, ktorá ublížila / 131
- 6.6. Miera odpustenia / 132
- 6.7. Skúsenosť so sexuálnym zneužívaním / 132
- 6.8. Závery týkajúce sa životnej spokojnosti / 134

7. HODNOTOVÁ ORIENTÁCIA DELIKVENTNEJ MLÁDEŽE / 137

- 7.1. Preferencia hodnôt - charakter úspechu / 138
- 7.2. Preferencia hodnôt - charakter neúspechu / 142
- 7.3. Závery týkajúce sa hodnotovej orientácie / 145

8. VZORY A IDEÁLY DELIKVENTNEJ MLÁDEŽE / 147

- 8.1. Typy vzorov z hľadiska pôsobiacich zložiek vzoru / 147
- 8.2. Výber vzorov / 151
- 8.3. Vplyv zložiek vzorov na vznik imitácie a desimilácie / 159
- 8.4. Sympatia k atraktívnym a neatraktívnym vzorom / 171
- 8.5. Závery týkajúce sa vzorov a ideálov / 173

9. VOĽNÝ ČAS DELIKVENTNEJ MLÁDEŽE / 177

- 9.1. Náplň voľného času / 177
- 9.2. Najobľúbenejšie programy v televízii a v kinách / 180
- 9.3. Imitácia filmových vzorov / 183
- 9.4. Prežívanie násilných scén v médiách / 185
- 9.5. Postoj k násiliu zobrazovanému v médiách / 187
- 9.6. Závery týkajúce sa voľného času / 189

10. VÝKONOVÁ MOTIVÁCIA DELIKVENTNEJ MLÁDEŽE / 191

- 10.1. Očakávanie úspechu a neúspechu / 192
- 10.2. Reakcia na úspech / 193
- 10.3. Reakcia na neúspech / 198
- 10.4. Preferencia pozitívnych a negatívnych hodnotiteľov výkonu / 200
- 10.5. Závery týkajúce sa výkonovej motivácie / 203

11. POSTOJE DELIKVENTNEJ MLÁDEŽE K ASOCIÁLNYM A ANTISOCIÁLNYM ČINOM / 207

- 11.1. Morálka a jej zložky / 208
- 11.2. Charakter postojov k asociálnym a antisociálnym činom / 211
- 11.3. Skúsenosť s asociálnymi a antisociálnymi činmi / 216
- 11.4. Akceptácia asociálneho a antisociálneho správania v prípade núdze / 218
- 11.5. Trestná činnosť / 221
- 11.6. Pociť viny / 223
- 11.7. Perspektívna orientácia vo vzťahu ku kriminálnej kariére / 224
- 11.8. Miera kooperácie / 228
- 11.9. Závery týkajúce sa postojov mládeže k asociálnym a antisociálnym činom / 229

12. POSTOJE DELIKVENTNEJ MLÁDEŽE K DROGÁM / 233

- 12.1. Skúsenosti s fajčením / 235
- 12.2. Požívanie alkoholu / 236
- 12.3. Skúsenosti s nealkoholovými drogami / 241
- 12.4. Vek prvého užívania drogy / 246
- 12.5. Typ užívaných drog / 246
- 12.6. Názor na príčiny užívania drog / 248
- 12.7. Skúsenosť mládeže s prevenciou závislosti na drogách / 251
- 12.8. Závery týkajúce sa postojov k drogám / 254

13. ZHRNUTIE A ZÁVERY / 257

- 13.1. Sumarizácia empirických výsledkov výskumu / 257
- 13.2. Náčrt charakteristiky mladistvého a maloletého delikventa / 265
- 13.3. Možnosti ďalšieho výskumu detí a mládeže / 266
- 13.4. Prevencia kriminality mládeže vychádzajúca z výsledkov výskumu / 271

Z DOHOVORU O PRÁVACH DIEŤAŤA / 277

Literatúra / 281